

Jeugdboek Wat als het systeem een vermorzelende machine blijkt?

In de stad Radovar móet je

In haar jeugdboek *De schaduwen van Radovar* beschrijft Marloes Morshuis het leven in een totalitaire stadstaat. 'Het mag beklemmend en spannend zijn, ik denk dat kinderen heel veel aankunnen.'

Marolijn de Cocq
AMSTERDAM

Radovar is een grote grijze stad van hoge flats. Je kunt er hoog opklimmen – in puntental maar daarmee ook letterlijk van verdieping naar verdieping – door je als voorbeeldig Bovengronder te gedragen. Maar doe je iets wat buiten het systeem valt, dan kun je diep vallen en Ondergronder worden, of zelfs in een Onderwijk eindigen.

En dan is er het met grimmige geheimzinnigheid omgeven bestaan van Mingebouwen – waar wie een misstap heeft begaan en alle krediet heeft verspeeld dwangarbeid verricht. Plusgebouwen zijn er ook, waar onproductieve 75-plussers worden opgeruimd. Een gesloten, gereguleerde en gecontroleerde stadstaat – ten behoeve van het productieproces van Comview, 'het grootste techbedrijf van de wereld'.

Grijze wolkenkrabbers

Hoofdpersoon Jona Berger voelt zich in *De schaduwen van Radovar* van Marloes Morshuis (48) een gevangene. Ze wil haar oma, die evenzeer als zij snakt naar hun dorp van vroeger, een plantje geven. En daarmee is het spel op de wagen en begint een avontuur waarbij de realiteit van de stad niet grijs maar zelfs inktzwart blijkt te zijn.

Het boek diende zich aan met een 'plaatje', vertelt Morshuis. "Ik zag een foto van een Chinese stad met alleen grijze wolkenkrabbers en

Als je niet in Radovar past, dan kun je diep vallen en een Ondergronder worden

→ 'Het was doorzetten, een ontdekkingstocht. Maar ik heb er geen spijt van gehad.'

FOTO TAMMY VAN NERUM

‘Mensen in de Albert Heijn vroegen mij waarom er geen nieuwe single kwam. Dat wist ik zelf niet eens’

Esmée Denters kreeg als 17-jarige een platencontract van Justin Timberlake; daarna bleef het stil ➔ 16

meedoen

eindeloze rijen raampjes. Ik dacht: hoe moet het zijn als je daar als kind opgroeit, als een heel klein radertje in zo'n grote stad? Zo'n stad als een grote machine waarin je als mens vermordeld wordt? Wat doe je, wat doet het met je? Leg je je erbij neer? Ga je je verzetten?"

Morshuis werkte tot 2010 op het landelijk bureau van GroenLinks. Maar in schrijven, wist ze, lag voor haar een nog onontgonnen gebied. "Als ik daar iets mee wilde doen, moest ik dat serieus aanpakken. Best een lastige keuze."

Ze stopte bij GroenLinks en begon als zelfstandige. "Dan ben je in de veertig, je hebt nog geen uitgever en je wilt per se gaan schrijven. Een enorme tijdsinvestering die op gespannen voet staat met de hypotheekaflossing. En wie zit er op je te wachten? Het was doorzetten, een soort ontdekkingstocht. Maar ik heb er geen spijt van gehad."

JEUGDBOEK
MARLOES MORSHUIS
DE SCHADUWEN VAN RADOVAR

Lemniscaat,
€15,95,
300 blz.

En dan nu een sprookje

Ze koos voor jeugdboeken omdat ze zelf heel goede herinneringen heeft aan lezen als kind. Denk: Roald Dahl, Paul Biegel, Thea Beckman, Tonke Dragt. "Ik vind het fijn om eraan bij te dragen kinderen aan het lezen te krijgen. Het is zo fijn om te kunnen verdwijnen in een boek. Kinderboeken kunnen echt iets magisch hebben. Ik probeer zo te schrijven dat je wordt meegesleept in een andere wereld. Ik probeer een

Plusgebouwen zijn er ook, waar onproductieve 75-plussers worden opgeruimd

sfeer neer te zetten, met een goed spannend verhaal met veel drama erin – en nog wel wat meer inhoud."

Wat dat laatste betreft: in de eco-thriller *Borealis* (2016) kon ze haar frustratie en boosheid kwijt over de klimaatop in Parijs. "Al die wereldleiders die daar over elkaar heen rolden om voor de microfoon te zeggen hoe belangrijk ze het allemaal vonden, maar wat gaan ze eraan doen? Ik vind dat ze daarmee de kinderen van nu in de steek laten."

Borealis werd daardoor 'best een pittig boek met een boodschap' – ze had daarna tegen vrienden gezegd: en dan nu maar een luchtig sprookje schrijven.

Ingehaald door China

Licht: "Dat is dus mislukt. Ik ben maatschappelijk geïnteresseerd dus ik rol daar automatisch een beetje naartoe. Ik laat mezelf ook meeslepen. Wat ik zo fascinerend vind is hoe gemeen zo'n systeem als dat van Radovar is omdat het zichzelf in stand houdt. Wie eruit wil stappen, wordt daarvoor gestraft. Nee, ik denk zeker niet dat dat te heftig is; het mag beklemmend en spannend zijn, ik denk dat kinderen heel veel aankunnen. Zolang het maar wel een mooi, spannend verhaal is en in balans."

Toen het boek al bij de drukker lag, zag ze in de televisieserie *Door het hart van China* van Ruben Terlou dat China daadwerkelijk zo'n puntensysteem aan het opzetten is. "Als je aan het schrijven bent gebruik je je fantasie. Maar ik werd dus ingehaald door de realiteit. Er zitten zo veel elementen in die allang echt zijn. Kinderen die telefoons maken, de ratrace. En dus ook dat puntensysteem, bizar. We maakten al grapjes dat China dit boek heeft gehackt."

MOSKOU

Schilderij Ilya Repin zwaar beschadigd

In het Tretjakovmuseum in Moskou is het schilderij *Ivan de Verschrikkelijke en zijn zoon Ivan, 16 november 1581* van de grote Russische schilder Ilya Repin vrijdag zwaar beschadigd. Een dronken man bewerkte het met een ijzeren paaltje, dat onderdeel was van de afzetting. Hij brak het beschermglas en veroorzaakte diepe gutsen in het doek. Repin toont tsaar Ivan die zojuist zijn eigen zoon heeft vermoord, een feit dat door Russische nationalisten wordt betwist. De vernier stoorde zich aan de 'historische onjuistheid' van de afbeelding. Ook in 1913 werd het werk vernield, toen met een mes.

HAARLEM

Orgelmeester Piet Kee (90) overleden

Meesterorganist Piet Kee is vrijdag op 90-jarige leeftijd overleden in zijn woonplaats Haarlem. Piet Kee was de zoon en leerling van Cor Kee, organist in verschillende kerken in Amsterdam. Piet Kee was van 1952 tot 1986 organist van de Grote of Sint-Laurenskerk in Alkmaar en van 1956 tot 1989 stadsorganist in Haarlem. Kee had een grote reputatie als improvisator. Na het behalen van de Prix d'excellence won hij drie jaar achtereenvolgende eerste prijs op het Internationaal Orgelconcours Haarlem. In 1988 kende het Royal College of Organists hem, samen met Olivier Messiaen, een Honorary Fellowship toe.

STADSGEZICHTEN

Frans Hals Museum koopt Berckheyde

Het Frans Hals Museum in Haarlem heeft de hand gelegd op het oudste en avontuurlijkste schilderij van de Haarlemse schilder van stadsgezichten Gerrit Berckheyde (1638-1698). Het betreft het olieverfschilderij *Gezicht op de Bakenessergracht met de brouwerij de Passer en de Valk*, gemaakt in 1662, dat in het bezit was van een Zwitserse particuliere verzamelaar. Wat het doek zeer origineel maakt, is het gebruik van licht en donker. De panden van de bierbrouwers aan de Bakenessergracht zijn goeddeels in schaduw gehuld, waardoor de meeste aandacht uitgaat naar een vrouw aan de overkant van de kade.

➔ Als altijd bij Katy Perry oogt het podium als een omgekeerde snoeptrommel.
FOTO ANP

Show Katy Perry mist vaart, ondanks al het spektakel

POP

KATY PERRY

Gehoord 26/5, Ziggo Dome

Terwijl bij de Pretty in Pink-editie van de Toppers alles en iedereen in de Arena roze is, spreekt Katy Perry vlakbij in de Ziggo Dome een bonter palet aan. Als altijd bij haar oogt het podium als een omgekeerde snoeptrommel. De kleuren zijn zelfs zo fel dat je als concertganger betreurt dat je de zonnebril die je de hele dag op je neus had vanavond niet gewoon hebt opgehouden.

Ogen tekort

La Perry daalt op een ster neer op het podium en draagt een gouden gewaad. En waar anderen daar meestal tot de toegift mee wachten, draaien bij haar meteen al in het openingsnummer de confettikanonnen op volle toeren. Het overrompelende begin van een spectaculaire show? Er is genoeg te zien in de twee uur die volgen. Sterker, je komt soms ogen tekort, maar na pakweg een half uur

dringt zich het ongemakkelijke gevoel op dat dit helemaal niet zo'n goede show is.

Dat heeft voor een groot deel te maken met het materiaal van haar laatstverschenen album *Witness*. Vrolijke en aanstekelijke meezingpop op electrobasis was altijd de specialiteit van het huis bij de vooral bij een heel jong publiek populaire Katy Perry. Maar op *Witness* klinkt een groot deel van de liedjes behoorlijk flets. Tekenend is dat de plaat Perry aan-

Echt gek wordt het bij het potje basketbal dat ze speelt met twee fans

zienlijk minder grote hits opleverde dan de vier albums die eraan voorafgingen.

In de Ziggo Dome wisselt de zangeres dat nieuwe werk vanzelfsprekend af met oude successen, die bij het publiek veel beter vallen. En als gezegd valt er visueel veel te beleven. Er draven enorme poppen met tv-hoofden

over het podium, ze danst met – waarom niet? – een flink uitgevallen haai en tegen het einde van de avond zweeft de zangeres op een eigen planeet door de zaal.

Flauw en verveeld

Het rare is dat er ondanks al dat spektakel niet echt vaart in de show zit. Onbegrijpelijk lang zijn soms de intermezzo's tussen de songs. Er komt geen einde aan het ook nog eens heel flauwe gesprek dat ze voert met die haai (we kennen hem van Perry's optreden bij de Super Bowl, een paar jaar geleden). Maar echt gek wordt het bij het potje basketbal dat de zangeres voorafgaand aan *Swish swish* speelt met twee fans uit de zaal. Wie denkt ze hiermee te plezieren?

Die jonge meisjes die aan het begin van de avond op de schouders van pa of ma nog alles zo enthousiast meezongen, hangen er inmiddels verveeld bij. Voordat in de finale Perry's waarschijnlijk bekendste nummer *Firework* losbarst, heeft een deel van het publiek de zaal zelfs al verlaten.

Peter van Brummelen